

Inhoud

Deel I Basisbegrippen

1	De balans	17
1.1	Balans: activa en passiva	18
1.2	Activa	19
1.3	Investeringsvormen en afschrijvingen	20
1.4	Lineaire afschrijving	22
1.5	Investeringsvormen	28
1.6	Vlottende activa	28
1.7	Passiva	31
1.8	Eigen vermogen	33
1.9	Reserves	34
1.10	Vreemd vermogen	35
1.11	Btw	38
	Opgaven hoofdstuk 1: De balans	41
	Casus: Balans Gezamenlijke Brandweer	44
2	De winst- en verliesrekening	49
2.1	Winst- en verliesrekening	50
2.2	Matching van kosten en opbrengsten	60
2.3	Salariskosten	62
2.4	Afschrijvingskosten	74
2.5	Waarde in het economisch verkeer	78
2.6	Economische levensduur	79
2.7	Technische levensduur	84
2.8	Afschrijvingskosten van vastgoed	85
2.9	Overige kosten	86
2.10	Belastingen en heffingen	86
2.11	Rentelasten	87
2.12	Vennootschapsbelasting	89
	Opgaven hoofdstuk 2: De winst- en verliesrekening	89
	Casus: Baten en lasten bij de brandweer	92

3	Begroten en budgetteren	97
3.1	Begroten van de winst- en verliesrekening	98
3.2	PDCA-cyclus	101
3.3	Omzet	102
3.4	Begroten van kosten	104
3.5	Begroten van salariskosten	107
3.6	Meerjarenbegrotingen	112
3.7	Budgetten	112
	Opgaven hoofdstuk 3: Begroten en budgetteren	115
	Casus: Politie	117
4	Analyseren en rapporteren	125
4.1	Planning- en controlcyclus	126
4.2	Administratieve organisatie	127
4.3	Financiële periodieke rapportage	130
4.4	Beschikbaarheid gegevens	131
4.5	Jaarlijkse rapportage	134
4.6	Analyse van de resultaten	139
4.7	Overzicht openstaande posten	150
4.8	Surseance van betaling en faillissement	151
4.9	Werkvoorraad	153
	Opgaven hoofdstuk 4: Analyseren en rapporteren	156
5	Kostprijsberekeningen	159
5.1	Vaste en variabele kosten	160
5.2	Directe en indirecte kosten	163
5.3	Kostenverdeelstaat	165
5.4	Analyse van de resultaten per afdeling	170
5.5	Kostprijscalculaties	172
5.6	Berekening standaarduurtarief	174
5.7	Outsourcing	175
5.8	Inkoopproces	183
5.9	Offeren	186
	Opgaven hoofdstuk 5: Kostprijsberekeningen	189
	Casus: BHV	192

Deel II Opzetten, continueren en samenwerken in organisaties

6	Start van een onderneming	201
6.1	Juridische vormen	202
6.2	Overzicht rechtsvormen	205
6.3	Administratieve lastendruk	207
6.4	Gewaardeerd loon	209
6.5	Financieel plan	210
6.6	Openingsbalans	211
6.7	Investeringsselectie	215
6.8	Waarde van de onderneming	224
	Opgaven hoofdstuk 6: Start van een onderneming	224
7	Continuïteit van een organisatie	231
7.1	Bedrijfscontinuïteit	232
7.2	Transformatieproces	233
7.3	Bedrijfsprocessen	238
7.4	Risico's en risicoanalyse	253
7.5	Risicosoorten en definities	253
7.6	Risico-inventarisaties: kansen en effecten	254
7.7	Beleidsopties ten aanzien van risico's	261
7.8	Resterende onzekerheden	263
7.9	Verzekeren	264
7.10	Risico's en gevolgen voor de bedrijfsvoering	270
7.11	Analyse van ongevallen en incidenten	270
7.12	Derving van inkomsten	273
7.13	Fraude en interne controle	275
7.14	Bedrijfsnoodplan	276
	Opgaven hoofdstuk 7: Continuïteit van een organisatie	276
	Casus: Betonson	278
8	Projecten	285
8.1	Projecten	286
8.2	Projecten in 'enge' vorm	286
8.3	De veiligheidsketen	287
8.4	Samenwerken in projecten	289
8.5	Overeenstemming tussen opdrachtgevers en -nemers	291
8.6	Projectaanpak	291
8.7	Projectbegroting en -budgetten	292

8.8	Budgetbeheer en verantwoording	294
8.9	Opbrengsten	295
8.10	Projectkosten	296
8.11	Inbreng in natura	297
8.12	Tarieven	297
8.13	Facturering	299
8.14	Onderhanden werk	301
	Opgaven hoofdstuk 8: Projecten	306
	Casus: Veiligheidshuis Midden-Limburg	308

Deel III Thema's in veiligheid

9	Overheidsfinanciën	315
9.1	Marktmechanisme	316
9.2	Collectieve goederen	318
9.3	Enkele opmerkingen bij collectieve goederen	320
9.4	Bestuurlijke motieven	321
9.5	Democratische controle	322
9.6	Gemeentelijke financiën	323
9.7	Inkomsten gemeenten	324
9.8	Btw-compensatiefonds	331
9.9	Stelsel van baten en lasten	331
9.10	Kapitaallast	332
9.11	Begroting	334
9.12	Jaarstukken	340
9.13	Uitvoeringsinformatie	341
9.14	Europese aanbestedingen	342
	Opgaven hoofdstuk 9: Overheidsfinanciën	351
10	Publiek-private samenwerking	353
10.1	Motieven voor publiek-private samenwerking	353
10.2	Kenmerken publiek-private samenwerking	355
10.3	Doelstellingen en motieven van actoren	356
10.4	Freeriders	360
10.5	Kosten	361
10.6	Overeenkomst	363
10.7	Kwaliteit bij uitbesteding	363
	Opgaven hoofdstuk 10: Publiek-private samenwerking	364
	Casus: Regionale Toezichtruimte RTR-NL	365

11	Kosten en baten van criminaliteit en criminaliteitsbestrijding	373
11.1	Criminaliteit: een kunstmatig concept	374
11.2	Rationele keuzes	374
11.3	Kosten van criminaliteit	376
11.4	Vaste en variabele kosten	377
11.5	Directe en indirecte kosten	378
11.6	Individuele en maatschappelijke kosten	378
11.7	Materiële en immateriële kosten	380
11.8	Een schematische samenvatting	382
11.9	Baten van criminaliteit	383
11.10	Kostenanalyse van verschillende delicten	387
11.11	Kosten-batenanalyses	391
11.12	Samenvatting	392
	Opgaven hoofdstuk 11: Kosten en baten van criminaliteit en criminaliteitsbestrijding	393
	Begrippenlijst	395
	Literatuur	407
	Trefwoordenregister	409